QUÆSTIO MEDICA

Cardinalitiis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum die Jovis 27. Februarii.

M. ANTONIO-JOANNE MORAND, Doctore Medico, Præside.

An qui humidioribus vescuntur diutiùs vivunt?

I.

VITA est succi nutritii ad omnes corporis animati particulas applicatio, quâ reparatis humidi nativi jacturis, illarum structura, positus, concentus & actio conservantur. Communis est tantum plantis & animalibus; in illis paucis organis indiget, in his multiplici partium apparatu continetur. Ejus cursus insigni temperamenti mutatione seu ætatum vicissitudine distinguitur. Ab infirma puerilis mollitie ducit initium, & aridâ senectute clauditur, florentis fervore incitatur, constantis gravitate nunquam retardatus insistit, semperque velocissimus fatales ad metas properat; ad quas quæcumque nascuntur & vivunt, fatali ac necessariâ lege quædam ocyùs alia seriùs voluuntur. Sic Cedro, Palmæ, Cupresso, vita multis invicta seculis durat; Ophio glosso, Ephemero & parvulo insecto quod Hemerobium inde vocant, intra diei spatium dissolvitur; sic Elephanto, Camelo, Aquilæ, Cygno centum in annos prorogatur, cum papilionibus paucos in menses excurrat. Homines inter quos gracilibus quadratos, graciles obesis, pinguesque macilentis vitæ longinquitate præstare observatur, à stirpibus quidem aliquot longævitate superantur; sed nisi cornicum, cervorum & similium commentis temerè fides adhibeatur, animalium vivacissimis non inferiores habendi sunt. Quandoquidem ubicumque terrarum non paucos vivere centum annos & ampliùs experientia comprobat. Quis vero sit præfinitus vitæ humanæ terminus, tam ignotum est ac incertum, quam hunc accelerare vel remorari omnibus integrum esse patet.

I I.

UT non modo stirpium ac brutarum animantium sed etiam hominum vita in corporis partium alimentum deferentium admittentiumve commercio & actione versatur, ejus conservatio potissimùm à spiritu seu calore illis infuso dependet; qui est tenuis, ætherea, perennique motu acta materia sanguinis vapori purissimo permixta. Is dum arteriarum ductu cum sanguine in membra vectus appellit, vitalis & influentis nomine donatur, ac insiti cum inhæret

partibus; Quando musculorum artuumque molem agitat, inservitque sensibus, animalis appellatur; Quamdiu multo humido retusus succos attenuat, coquit & ad alendum aptos reddit, naturalis dicitur, igneus verò febrilisque, si hos incendit atque consumit. Cum natura sit mobilis atque fugax, citiùs evolaret, nisi lento humore tanquam vinculis astrictus retineretur; qui si aquosus est, calorem extinguit; si redundat, opprimit; si paucus, resolvitur; si exiguo calore perfunditur, frigoris vim non sustinet. Nec vita multos in annos producitur, nisi partium affabrè concinnatarum firma compages, quæ diu functionibus obeundis non impar sit, conjungatur cum humido copioso & pingui, quod neque calore neque frigore profligetur, & quod eâ proportione cum calore temperetur, ut neutrius dominium excitatâ seditione contingat. Cum enim jugi motu attritæ partes & siccitate contractæ alimentum excipere non valent, fatiscunt, & agere cessant; ita ut senescere idem sit ac arescere, morsque sit omnis motus ab humidi consumptione privatio.

III.

QUI mortem humanâ industriâ vitari posse, Ptolomæum imitati regem, insulsè credunt, tam cæci sunt quamqui hanc intemperantiâ maturari, & rectè institutâ vivendi ratione, plus vel minus pro corporis temperamento & compositione retardari non vident. Quippe homo non tantum ut in lucem editus est, statim exterarum fortuitarumque causarum impressionibus nudus objicitur, quarum vi sæpe frangitur, & violentâ morte dicitur occumbere, sed occultis etiam domesticorum hostium insidiis opportunissimus est: Sicut enim in ferro rubigo, & cossi teredinesque in ligno pestes ingenitæ latent, sic ab ortu morborum lethique semina in se fovet, à quibus immaturo interitu rapitur. Immo dum calor vitæ ipsius author proprium humidum sensim exhaurit, tabescit & fato naturali occidit. Ejus enim corporis adeo fluxa est dissolubilisque coagmentatio, ut intra breve spatium (quod rarò ultra septem dies proferri potest) labefactaretur, nisi quod continenter dilabitur nutritio reponeret, & novâ in locum effluentis suffectâ materiâ ruinas resarciret. Quæ si uberior ad partes vel molles vel solidas accedit quam decedat, statura vel crassitudo corporis augescunt; non tamen ad mortem usque, quod de Crocodilo ferunt, sed tantum ad senectutem, quâ cum nimis partes jam induruerint, crescere quidem desinunt, non verò nutriri, nec vivere, nisi quando viscera vel quælibet communibus vitæ muniis addicta organa, ut in piscibus branchiæ ac in perfectis animalibus pulmones ob nutrimenti penuriam arida solito ab opere conquiescunt. Quid autem est ad partes exsuccas & sicci-

tate rigidas emolliendas, exhaustasque reficiendas humidiori alimento potentius? cui corpus magis quam ipsi semini debet, utpote cui non tantum incrementum, robur, functiones, perfectionemque, sed illorum omnium diuturnitatem accepta refert. Est enim corporis viventis materiæ tam familiare tamque simile, ut in deperditæ locum substituatur, quæ cum sit humida, solida & ætherea, potu cibo & aëre integranda fuit; quorum naturam, copiam, vires usumque ad vitam diu tuendam potissimum conferre minime dubium est.

I V.

CUILIBET vitæ diu prorogandæ studenti, non modo quod spiritus vel aëris ambientis calore vel motu per os & nares exhalatur, atque per totius corporis meatus & spiracula indesinenter effugit restituendum est, sed etiam partium compositio temperatioque conservandæ sunt, nec non illarum nimia dissipatio prohibenda, quæ præsertim in recto humidioris victus usu versantur. Si quidem non alio consilio ad capescendum alimentum siti & fame natura nos exstimulat, quam ut esculenta potulentis esse miscenda, & sicciorem escam liquidis emolliendam atque diluendam esse admoneat: cumque ipsa humidissimum lac sugendum infantibus exhibet, humidiorem alimoniam cæteris omnibus præferre videtur. Cibus enim solus ille qui multo imbutus est humore, alioquin insuperabilis, in chylum facilè convertitur ac undique distribuitur. Est contra prorsus ad alendum inutilis priusquam fuerit in corporis penetralibus liquefactus, multoties attenuatus atque fusus. Nec si crassus esset ac fæculentus, posset unquam per arctissimas nervorum, membranarum, fibrarum, cartilaginum & ossium angustias penetrare. Sed neutiquam liquidum esse juvaret, si fervidus, vel salsus vel acer existeret, siquidem murię vel aquæ stygiæ aut ferventis instar quæ nihilo secius exsiccant & urunt etsi diffluant, totius corporis humidum, serpente obtenuitatem longiùs latiusque labe, potius vastaret quam repararet. Sic partes omnes genio defraudatæ brevi & ante diem exhaustæ marcescerent, nisi uberibus alimenti humidioris laticibus rigarentur, quibus non tantum earum detrimentum instauratur, earumque structura & humidum adversus calorem prædonem ejus perpetuum muniuntur; sed etiam ipse calor fundi proprii fatalis ac necessarius decoctor ita temperatur, ut sensim factus ex acri lenis, ex rapido placidus, & consumptore beneficus, non possit sua bona nisi lentè & longo tractu temporis disperdere.

V.

NON minus ad longævitatem mollioribus humidioribusque nutriri cibis, quam gratis, consuetis, simplicibus, temperatis,

corporiſque materiæ quam ſimillimis expedit; licetque ſicciores aliquando humoribus diffluenti corpore inſtructis non officiant, quales fuere forſan quos à cibo & potu glirium inſtar ſuo ſucco viventes diu abſtinuiſſe narrant, cæteris maximè nocere conſtat, & iis omnibus, ut etiam animalibus quæ φωλεύοντα dicuntur, exiguum ſemper ævum fuiſſe compertum eſt. At victus humidior quemadmodum lac univerſis puellulis competit, omnibus hominibus quocumque temperamento præditis vel etiam, cum ſervemur ſimilibus, ipſis humidis, modo prudenter adhibeatur, convenientiſſimus eſt. Siquis ergo benè natus eſt robuſto nempe ac bene temperato corpore inſtructus, & cibis veſcitur per ſe vel per ſolius aquæ, aut vino pauculo permixtæ potum humidioribus, boni ſucci, nullâque vi præpollente donatis, ut carne Caporum, Pullorum, Perdicum, Vituli, Bovis, juſculis ex eâ paratis, Ovis ac Pane ſiligineo recentibus & ſimilibus, non ut abdomini ſed ut neceſſitati ſerviat, modo præterea liberam, puram & æquabilem ducat animam, ſomno & quiete ad recreandas non ad frangendas vires utatur, ad excitandum non ad diſſipandum calorem vigilet & exerceatur, non ſinat perturbationibus animum vehementiùs commoveri, corpuſque blandioribus voluptatibus diſſolvi, curetque tandem ut ſordibus abſterſis ubique niteat, à vanâ climactericorum annorum, cometarum, aſtrorumque deffectionum (quæ ſunt imperitæ plebis terricula) pernicie tutus feliciter vivet; recteque ſpretis arcanis ex auro, gemmis, cervorum ſerpentumque carnibus inani molitione concinnatis liquoribus, qui ſunt ſtultæ credulitatis partus, debitum longiori vitæ curſum abſolvet. Qui contra licet firmis vitæ fundamentis nitatur, ſe in omne libidinum genus præcipitem & effrænatum effundit, exercitationibus, vigiliis, curis, jejunioque ſe macerat, calidioribus, ſiccioribuſque opſoniis, condimentis, ſalſamentis & ſimilibus infarcit, ſeque mero, chocolatâ, caphe, the & hujuſmodi ſitis irritamentis, quorum tutior uſus prodeſſe poſſet, intemperantiùs replet; non ſecus ac arbor quæ cum aquâ calidâ diutiùs reſperſa maduerit, quamvis ad tempus lætiùs adoleſcere videatur brevi tamen areſcit, cum fuerit aliquandiu ad actiones expeditior & promptior propediem tabidus ruit, & immaturâ morte conficitur.

Ergo qui humidioribus veſcuntur diutiùs vivunt.

Afferebat Pariſiis JOANNES BOUDIN, Pariſinus Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1681.

Pariſiis, Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.